

Нами була спроектована інформаційна система для спрощеного пошуку інформації з галузі безпеки життєдіяльності (БЖД). На рисунку 1 відображена кнопкова форма бази даних інформаційної системи ресурсів з галузі безпеки життєдіяльності.

Ця система має зручний інтерфейс та зрозумілу для користувача структуру. Що дає змогу користувачам з різним рівнем вмінь та навичок у сфері безпеки життєдіяльності здійснювати якісний пошук інформації з мінімальними затратами часу.

Література:

1. Інформаційне законодавство України [Текст]: науково-практичний коментар / За ред. Бондаренко С.В.– К.: Юридична думка, 2009.– 241с.

2. Бібліографічний опис електронних ресурсів [Текст] : метод. рек. / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». — К. : Книжк. палата України, 2007. — 40 с.

3. Коннолли Т. Базы данных. Проектирование, реализация и сопровождение. Теория и практика./ Т. Коннолли, К. Бегг // В-воВильямс, – 2017, – 1440 с.

4. Основи розробки баз даних. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://office.microsoft.com/uk-ua/access-help/HA010341617.aspx>

УДК 514.182.7

АЛГОРИТМ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕКОРАТИВНОГО ПОКРИТТЯ ПОВЕРХНІ З РЕГУЛЮВАННЯМ МІНІМАЛЬНОГО ВІДХИЛЕННЯ ВІД ОПТИМАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

Терещенко В.В., В'юник А.В.

Мацулевич О.Є.

Таврійський державний агротехнологічний університет

При розв'язанні нормальної системи рівнянь класичного методу найменших квадратів нерідко зустрічається ситуація, коли елементи матриці цієї системи стають доволі великими (або навпаки малими), що веде до значних похибок у визначенні коефіцієнтів апроксимуючої функції і ординат її точок [1,2]. Для запобігання цього застосовують, з одного боку, спеціальні обчислювальні способи або, з другого боку, перехід до іншої апроксимуючої функції. Ці заходи є намаганням обійти проблему, яка полягає в тому, щоб з самого початку сформувати таким чином елементи матриці системи нормальних рівнянь, щоб їх значення не вели до значних похибок і не впливали на точність результату. Шляхом до розв'язання вказаної проблеми може бути за-

стосування дискретного методу найменших квадратів (ДМНК) [3], основу якого складають дискретні представлення неперервних функцій [4], так що при реалізації обчислювального алгоритму ДМНК знаходяться не параметри функції, а ординати деяких точок, що її визначають [4]. Від вибору номерів ординат керуючих точок, очевидно, залежать значення елементів матриці системи нормальних рівнянь, а відтак і точність розрахунків.

Розглянемо деяку ДПК y_i , $i = \overline{0; n}$ на рівномірній сітці з кроком h .

Діємо згідно з алгоритмом:

1. Дискретне представлення апроксимуючої поверхні має вигляд:

$$\bar{y}_{i-1} - 3\bar{y}_i + 3\bar{y}_{i+1} - \bar{y}_{i+2} = 0. \quad (1)$$

2. Нехай в якості керуючих виступають точки $\bar{y}_1, \bar{y}_2, \bar{y}_3$. Тоді

$$\begin{aligned} \bar{y}_0 &= 3\bar{y}_1 - 3\bar{y}_2 + \bar{y}_3; \\ \bar{y}_4 &= \bar{y}_1 - 3\bar{y}_2 + 3\bar{y}_3; \\ \bar{y}_5 &= 3\bar{y}_1 - 8\bar{y}_2 + 6\bar{y}_3. \end{aligned} \quad (2)$$

3. Тоді умова (1) приймає вигляд:

$$\begin{aligned} F &= (y_0 - \bar{y}_0)^2 + (y_1 - \bar{y}_1)^2 + (y_2 - \bar{y}_2)^2 + (y_3 - \bar{y}_0 + 3\bar{y}_1 - 3\bar{y}_2)^2 + \\ &+ (y_4 - 3\bar{y}_0 + 8\bar{y}_1 - 6\bar{y}_2)^2 + (y_5 - 6\bar{y}_0 + 15\bar{y}_1 - 10\bar{y}_2)^2. \end{aligned} \quad (3)$$

Підставляючи залежності (2) в умову (3) отримуємо основну матрицю системи

$$\begin{vmatrix} 20 & -36 & 24 \\ -36 & 83 & -60 \\ 24 & -60 & 47 \end{vmatrix} \cdot \begin{vmatrix} \bar{y}_1 \\ \bar{y}_2 \\ \bar{y}_3 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 9 \\ -13 \\ 19 \end{vmatrix}, \quad (4)$$

розв'язок якої забезпечує отримання значень ординат точок $\bar{y}_1$, відхилення Δ_i і критерію F .

Результати такі

i	0	1	2	3	4	5
$\bar{y}$	0,1784	2,6787	4,0014	4,1429	3,1076	0,8927
Δ	-0,1784	0,3213	-0,0014	-0,1429	-0,1076	0,1073

$$F = 0,17857.$$

Цей розрахунок пропонується для корекції ділянок з регулюванням мінімального відхилення від оптимального значення критерію виключно при автоматизованому проектуванні для моделей із складною та різномірневою

поверхнею для прискорення створення промислових виробів, а також при комп'ютерному моделюванні складної геометричної форми.

Література:

1. Климов А.Н., «Организация и планирование производства на машиностроительном заводе» / А.Н.Климов, И.Д.Оленев, С.А. Соколицын – Л.: «Машиностроение», 1973 – 496 с.
2. Миллер Э.Э. «Техническое нормирование труда в машиностроении» / Э.Э. Миллер – М.: «Машиностроение», 1972 – 248 с.
3. Найдыш В.М., Пыхтеева И.В. Дискретный метод наименьших квадратов. //Прикл.геом. та інж.граф. – К.: КДТУБА, 1997. – вып.62. -С.19-22.
4. Найдыш В.М., Марченко И.Ф., Пыхтеева И.В. Дискретные представления непрерывных функций в задачах аппроксимации. // Сб.тр.Тавр.гос.агротехн.академии – Мелитополь: ТГАТА, 1999, - вып.4, т.5. – С.60-63.

УДК514.18

ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ МОДЕЛІ ВЕНТИЛЯ ДЛЯ 3D-ПРИНТЕРА

Тодавич В.І.

Лясковська С.Є.

Національний університет «Львівська політехніка»

3D – принтер – це верстат з числовим програмним керуванням, який використовує метод пошарового створення об'єкта за цифровою 3D – моделлю. Серед ряду переваг такого верстату стоять безліч проблем у досягненні ідеального виробу. Однією з них є недосконала система охолодження самої деталі в процесі друку при використанні більшості принтерів[1].

Розглянуто процес охолодження виробу під час його виготовлення на 3D-принтері. Досліджено можливі варіанти виникнення проблем недостатнього охолодження, що призводить до браку деталей. Побудовано об'ємну модель та симуляцію даного процесу[1, 2]. Параметри та значення для початкового моделювання взято на прикладі 3D-принтеру **Prusa I3**. Для спрощення моделювання обрано частину охолоджуючої турбіни та досліджено потік повітря, який виділяється (рис.1).